

RADA EVROPY
VÝBOR MINISTRŮ

DOPORUČENÍ č. R (96) 10

**VÝBORU MINISTRŮ ČLENSKÝM STÁTŮM
K ZÁRUKÁM NEZÁVISLOSTI VEŘEJNOPRÁVNÍHO VYSÍLÁNÍ**

(Přijato Výborem ministrů dne 11. září 1996 na 573. zasedání náměstků ministrů.)

Výbor ministrů na základě ustanovení článku 15.b Statutu Rady Evropy

s ohledem na to, že cílem Rady Evropy je dosáhnout větší úrovně jednoty mezi svými členy za účelem ochrany a realizace ideálů a principů, které jsou jejich společným dědictvím,

s odkazem na skutečnost, že nezávislost médií, včetně elektronických médií, má zásadní význam pro fungování demokratické společnosti,

s důrazem na význam, který se přikládá respektování nezávislosti médií, zejména ze strany vlád,

s odkazem v této souvislosti na zásady, které byly schváleny vládami členských států Rady Evropy a které byly vyhlášeny v deklaraci o svobodě projevu a informací z 29. dubna 1982, a to zejména s přihlédnutím k potřebě širokého spektra nezávislých a autonomních komunikačních prostředků, umožňujících vyjádření rozmanitosti myšlenek a názorů,

s potvrzením klíčové úlohy veřejnoprávního vysílání jako základního faktoru pluralistické komunikace, která je dostupná každému jak na celostátní, tak i na národní úrovni, a to prostřednictvím všeobecné základní programové nabídky, zahrnující informace, vzdělávání, kulturu a zábavu,

s odkazem na závazky, přijaté zástupci států, které se zúčastnily 4. Evropské ministerské konference o politice v oblasti hromadných sdělovacích prostředků (Praha, 7. – 8. prosince 1994), v rámci Rezoluce č. 1 o budoucnosti veřejnoprávního vysílání, zahrnující zejména respektování nezávislosti organizací veřejnoprávního vysílání,

se zřetelem na potřebu dále dopracovat zásady nezávislosti veřejnoprávního vysílání, stanovené ve výše uvedené Pražské rezoluci, v souvislosti s problematikou, kterou přinášejí politické, ekonomické a technologické změny v Evropě,

s ohledem na skutečnost, že kvůli těmto změnám je nutné výslovně zaručit nezávislost veřejnoprávního vysílání na celostátní úrovni prostřednictvím souboru pravidel, která se budou zabývat veškerými aspekty jeho fungování,

při zdůraznění významu toho, aby ze strany veškerých osob a úřadů, stojících mimo organizace veřejnoprávního vysílání, bylo zajištěno přísné respektování těchto pravidel,

doporučuje vládám členských států následující:

- a. zahrnout do domácích zákonů nebo do právních instrumentů, kterými se řídí organizace veřejnoprávního vysílání ustanovení, která zaručují jejich nezávislost v souladu se směrnicemi, stanovenými v příloze k tomuto doporučení,
- b. obrátit pozornost úřadů, dohlížejících na činnost organizací veřejnoprávního vysílání, jakož i vedení a personálu těchto organizací, na tyto směrnice.

Příloha k Doporučení č. R (96) 10

Směrnice pro zaručení nezávislosti veřejnoprávního vysílání

1. Obecná ustanovení

Je třeba, aby právní rámec, jímž se řídí organizace veřejnoprávního vysílání, jasně stanovil jejich redakční nezávislost a institucionální autonomii, a to zejména v následujících oblastech:

- určování programových plánů,
- koncepce a produkce programů,
- redakční příprava a prezentace zpravodajských a publicistických programů,
- organizace činnosti instituce,
- nábor pracovníků, jejich zaměstnávání a personální práce v rámci instituce,
- nákup, pronájem, prodej a používání zboží a služeb,
- řízení finančních zdrojů,
- příprava a realizace rozpočtu,
- sjednávání, příprava a podepisování právních úkonů, vztahujících se k provozu instituce,
- zastupování instituce v právních procedurách a vůči třetím stranám.

Je třeba, aby ustanovení, vztahující se k odpovědnosti a k doзору nad organizacemi veřejnoprávního vysílání, jakož i jejich statutární orgány byly jasně určeny v právním rámci, kterým se řídí.

Programová činnost organizací veřejnoprávního vysílání nesmí být podrobena žádné formě cenzury. S výjimkou zvláštních případů, umožněných zákonem, nesmí být prováděna osobami ani orgány, stojícími mimo organizace veřejnoprávního vysílání, žádná předběžná kontrola činnosti těchto organizací.

II. Řídicí orgány v organizacích veřejnoprávního vysílání

1. *Pravomoci*

Je třeba, aby právní rámec, jímž se řídí organizace veřejnoprávního vysílání, stanovil, že řídicí orgány v těchto organizacích mají výhradní odpovědnost za každodenní provoz svých organizací.

2. *Status*

Je třeba, aby pravidla, jimiž se řídí status řídicích orgánů v organizacích veřejnoprávního vysílání, zejména členství v těchto orgánech, byla stanovena takovým způsobem, který bude vylučovat, aby tyto orgány byly ohrožovány zásahy politické nebo jiné povahy.

Tato pravidla by měla stanovit zejména to, že členové řídicích orgánů nebo osoby, které přebírají funkce řídicích orgánů v individuální funkci, se budou řídit následujícími zásadami:

- vykonávat své funkce přísně v zájmu organizace veřejnoprávního vysílání, kterou zastupují a řídí,
- nesmí přímo ani nepřímo vykonávat funkce, dostávat platby nebo mít zájmy v podnicích nebo v jiných organizacích v oblasti sdělovacích prostředků nebo v oblastech souvisejících se sdělovacími prostředky v situacích, kdy by to vedlo ke konfliktu zájmů s řídicími funkcemi, které vykonávají ve své organizaci veřejnoprávního vysílání,
- nesmí přijímat žádná zmocnění ani pokyny od žádné osoby ani orgánu kromě orgánů nebo jednotlivců, kteří jsou zodpovědní za dozor nad příslušnou organizací veřejnoprávního vysílání, s výjimkou speciálních případů, umožněných zákonem.

3. *Odpovědnost*

S výhradou právní odpovědnosti za vykonávání pravomocí v případech, stanovených zákonem, řídicí orgány v organizacích veřejnoprávního vysílání nebo jednotlivci, kteří přebírají funkce řídicích orgánů v individuální funkci, by měli být odpovědní za vykonávání svých funkcí pouze dozorčí radě své organizace veřejnoprávního vysílání.

Je třeba, aby veškerá rozhodnutí, která budou přijata výše uvedenými dozorčími orgány a která budou z důvodů nedodržování úkolů a povinností namířena proti členům řídicích orgánů organizací veřejnoprávního vysílání nebo proti osobám, které přebírají funkce řídicích orgánů v individuální funkci, byla řádně odůvodněna a aby jejich platnost byla podmíněna možností odvolat se k příslušným soudům.

III. Dozorčí orgány pro organizace veřejnoprávního vysílání

1. Pravomoci

Je třeba, aby právní rámec, jímž se řídí organizace veřejnoprávního vysílání, jasně a přesně stanovil pravomoci jejich dozorčích orgánů.

Dozorčí orgány pro organizace veřejnoprávního vysílání nesmí vykonávat žádnou předběžnou kontrolou nad přípravou programu.

2. Status

Je třeba, aby pravidla, jimiž se řídí status dozorčích orgánů pro organizace veřejnoprávního vysílání, zejména členství v těchto orgánech, byla stanovena takovým způsobem, který bude vylučovat, aby tyto orgány byly ohrožovány zásahy politické nebo jiné povahy.

Pravidla by měla zejména zajistit, aby členové dozorčích orgánů

- byli jmenováni otevřeným a pluralistickým způsobem,
- skupinově zastupovali obecné zájmy společnosti,
- nemohli přijímat žádná zmocnění ani pokyny od žádné osoby ani orgánu kromě těch, kteří je jmenovali, s výjimkou protichůdných ustanovení předepsaných zákonem pro speciální případy,
- nemohli být propuštěni, odvoláni nebo vyměněni v průběhu funkčního období jinými osobami nebo orgány než těmi, které je jmenovaly; výjimkou jsou případy, kdy dozorčí orgán řádně doloží jejich neschopnost vykonávat funkci nebo stav, bránící vykonávání jejich funkce,
- nesměli přímo ani nepřímo vykonávat funkce, dostávat platby nebo mít zájmy v podnicích nebo v jiných organizacích v oblasti sdělovacích prostředků nebo v oblastech souvisejících se sdělovacími prostředky v situacích, kdy by to vedlo ke konfliktu zájmů s jejich funkcemi v rámci dozorčího orgánu.

Je třeba, aby pravidla pro výplaty členů dozorčích orgánů pro organizace veřejnoprávního vysílání byla určena jasným a otevřeným způsobem a aby byla uvedena v právních textech, jimiž se tyto organizace řídí.

IV. Personál organizací veřejnoprávního vysílání

Je třeba zajistit, aby nábor, povyšování a překládání na jiná pracovní místa, jakož i práva a povinnosti personálu nezávisely na původu, pohlaví, názorech nebo politickém, filozofickém nebo náboženském přesvědčení nebo na členství v odborech.

Personálu organizací veřejnoprávního vysílání je třeba zaručit bez jakékoliv diskriminace právo účastnit se činnosti odborů a právo na stávku s výhradou omezení, stanovených zákonem za účelem zaručení kontinuity veřejnoprávních služeb nebo z jiných zákonných důvodů.

Právní rámec, jímž se řídí organizace veřejnoprávního vysílání, by měl jasně stanovit, že personál těchto organizací nesmí bez souhlasu řídicího orgánu přijímat žádné instrukce od jednotlivců nebo od orgánů, stojících mimo organizace, které je zaměstnávají, s výjimkou situací odpovídajících pravomocím dozorčích orgánů.

V. Financování organizací veřejnoprávního vysílání

Je třeba, aby pravidla, jimiž se řídí financování organizací veřejnoprávního vysílání, byla založena na zásadě, že členský stát se zaváže udržovat a v případech, kdy to bude nutné, založit přiměřený, bezpečný a transparentní rámec pro financování, který bude organizacím veřejnoprávního vysílání zaručovat prostředky, které jsou potřebné pro dosažení cílů jejich činnosti.

V případech, kdy financování organizací veřejnoprávního vysílání je založeno zcela nebo částečně na pravidelném nebo mimořádném příspěvku ze státního rozpočtu nebo na licenčních poplatcích, je třeba, aby platily následující zásady:

- rozhodovací pravomoci úřadů a orgánů stojících mimo dotyčné organizace veřejnoprávního vysílání, týkající se jejich financování, by neměly být využity pro přímé ani nepřímé uplatňování jakéhokoliv vlivu na redakční nezávislost a institucionální autonomii těchto organizací,
- úroveň příspěvků nebo licenčních poplatků by měla být pevně stanovena po konzultaci s dotyčnou organizací veřejnoprávního vysílání; přitom je třeba zohlednit trendy ve vývoji nákladů na její činnost a způsoby, které umožňují organizaci provádět v plném rozsahu její různé úkoly,
- platba příspěvku nebo licenčních poplatků by měla být prováděna takovým způsobem, který bude zaručovat kontinuitu činnosti organizace veřejnoprávního vysílání a který jí umožní provádět dlouhodobé plánování,
- využívání příspěvku nebo licenčních poplatků organizací veřejnoprávního vysílání by mělo respektovat zásady nezávislosti a autonomie, uvedené ve směrnici č. 1,
- v případech, kdy je třeba příspěvek nebo licenční poplatky rozdělit mezi několik organizací veřejnoprávního vysílání, by toto rozdělení mělo být provedeno takovým způsobem, který spravedlivě uspokojí potřeby každé organizace.

Je třeba zajistit, aby pravidla finančního dozoru nad organizacemi veřejnoprávního vysílání neovlivňovala negativně jejich nezávislost v programových záležitostech, jak je uvedeno ve směrnici č. 1.

VI. Programová politika organizací veřejnoprávního vysílání

Je třeba, aby právní rámec, jímž se řídí organizace veřejnoprávního vysílání, jasně stanovil, že tyto organizace musí zajistit, aby zpravodajské programy předkládaly skutečnosti a události nestranným způsobem a aby podporovaly svobodné vytváření názorů.

Případy, v nichž by mohlo být na organizacích veřejnoprávního vysílání vynuceno, aby vysílaly oficiální zprávy, prohlášení nebo sdělení nebo aby informovaly o úkonech nebo rozhodnutích úřadů nebo aby zajistily vysílací čas pro tyto úřady, by měly být omezeny pouze na výjimečné okolnosti, které jsou výslovně stanoveny v zákonech nebo v předpisech.

Je třeba, aby veškerá oficiální prohlášení byla jasně označena jako taková a aby byla vysílána na výhradní odpovědnost úřadu, který jejich vysílání zadal.

VII. Přístup organizací veřejnoprávního vysílání k novým komunikačním technologiím

Organizace veřejnoprávního vysílání by měly mít možnost využívat nové komunikační technologie a v případech, kdy je to povoleno, také připravovat nové služby, založené na těchto technologiích, za účelem naplňování nezávislé povahy svého zaměření, jak je to určeno zákonem.